

CSONGRÁDI UJSÁG

Nemzeti Múzeum könyvtára
Budapest, Múzeum-körut

Politikai lap. — Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetési ár: Egy hónapra 8000 K. Egyes szám 1500 K.
Szerkesztőség: Csongrád, Szilber-nyomda, Fő-tér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. Polgár Gy. Ödön.

Hirdetések jutányos díjak szerint vétetnek fel.
Kiadóhivatal: Zöldkerf-utca 2. szám alatt van.

Közgazdasági bajaink forrása.

Közéletünkben, a politikai és közgazdasági dolgok összekeverése bábeli zavart idézett elő. Az alkotmányos élet 1867-től 1918-ig eszményi irányu politikai nevelésben részesítette népünket. Közönségünk csak közjogi törekvéseket ismert, a sokkal fontosabb gazdasági és művelődési problémákkal nem törődött. 1848. és 1867. önálló magyar bank, magyar vezényszó stb. jelszavak szerint igazodott az ország közönsége. A gazdasági és kulturális kérdések fenyegetése, mint másodrendű dolog, a társadalmi szervekbe szorult. Az ötvenes világháború, két forradalom, oláh megszállás, a trianoni béke szülte köznyomoruság a napi politika tengelyvé tette a kenyérkérdést. Ezzel évszázadokon át kellő közfigyelemre nem méltatott dolgok izgatják úgy a városi nagy bérpaloták, mint a falusi viskók lakóit.

Közben társadalmi, gazdasági, sajtó és politikai szervezetek vivják egymás ellen a kérélelhetetlen, a másik végleges megsemmisítésre törekedő harcot. Az eszményi célok ápolására, a haza és fajszeretet fejlesztésére minél kevesebb idő jut. A becsületes munka félve huzódik meg és sóvárogja az érvényesülést. A merész spekuláció teljes erejével tör a munka kizsárolására. Ez meg hasztalan kiáltozik jogainak elismeréséért. Népünk a politikától várja a spekuláció hatalmanak megtörését.

A polgári társadalom védelmére alakult nemzetközi ligának belgiumi főtitkára 1914-ben megjelent Világháború és új élet c. művében nemcsak állítja, de bizonyítja is, hogy az egyes országokban és nemzetközileg is megszervezett nagytőke kezében a játéklapda szerepét játsszák a kormányfőfények s hogy a köztársaságok elnökei is a megszervezett tőke engedelmes hiveiből kerülnek ki. A kormány a látható és megbuktatható, a tőke urai a láthatatlan és meg nem buktatható tényleges hatalom. Ha pénzünk romlását, a háborús éveket követő rettenetes gazdasági sülyedést, az

előálló köznyomoruságot látjuk, fogalmat alkothatunk a láthatatlan, de tényleges hatalom ereje, szivtelensége és határtalan kapzsiságáról. Tőzsde, bank-szervezet, kereskedelmi és ipari hálózat, a földbirtok tetemes részének megkaparintása, mozihálózat, sajtótábor és irodalmi irányzat all ennek szolgáltatában. A szociáldemokrácia segítségével ügyesen mozgatja a munkástömegeket is.

E kifejtett hatalommal csak egy másik hasonló gazdasági, társadalmi és kulturális háttérrel rendelkező szervezet veheti föl a sikeres küzdelmet. A máról holnapra elősködő napi politika tehetetlen itt, mert a napi problémák megoldásával kell bibelődni. A jövő fejlődését szolgáló kérdések megoldásánál a politika csak a jó vagy rossz időjárás szerepét játssza. Mint ilyen taplalji vagy sorvasztja az alkotó vagy romboló munkát s aszerint, amint a konzervatív, agrár, keresztény, szociális, vagy a liberális és ezzel szövetséges szociáldemokrata irányu fejlődésnek kedvez.

A 19-ik század liberális irányzata, támaszkodva a háta mögött álló és jól kiépített intézményekre és szociáldemokrata szövetségre, hogy hova vezetett, keservesen érezzük.

A napi politika, közigazgatás, közgazdasági élet, tudomány, művészet, sajtó, irodalom stb. részére nincsenek kinevelve az erők, melyek a sóvárgott fejlődési irányzatnak erőt képező tartalmat tudnának adni. Gazdasági tekintetben az egész országot átfogó nemzeti szerveink vezetésére csak most nevelődnek az erők, tőkeerejük gyenge, inkább erkölcsi sulyuknál és fejlődőképes voltuknál togra jönnek számitásba. A magyar nemzeti társadalomnak ez még nem a hatalmas vára, hanem a vár talapzata.

Ha a tőke közgazdasági életünkben a kisemberek érdekeit képviseli, jelenlegi bajaink önmaguktól megszűnnek. Ha közgazdasági helyzetének javításán minden társadalmi réteg öntudatosan fáradozik, a napi politikát közgazdasági kérdéssel összetévesztő zürzavar önmagától megszűnik.

A népszövetségi delegáció elutazása után.

Most, hogy a népszövetségi delegáció munkáját elvégezve elutazott, érdemes még egyszer szemügyre venni annak a beszédnek a tartalmát, amelyben Sir Henry Strakosch, a delegáció elnöke tájékoztatta a sajtót s rajta keresztül a magyar közvéleményt. Ez a tájékoztatás egyben mintegy program is volt abban az irányban, hogy a kölcsön segítségével hogyan képzei a külföld Magyarország talpraállításának megvalósulását. Ismeretes, hogy Magyarországnak rossz pénzügyi helyzetét elsősorban a fedezetlen bankjegyek nagy tömegének a kibocsátása okozta. Természetes tehát, hogy Strakosch elsősorban az infláció megszüntetését tartja szükségesnek. Ezért volt a népszövetségi delegáció egyik fő kívánalma, hogy a kölcsön végeleges nyélbeütése előtt felállítsák az önálló magyar Jegybank, amelynek aranyfedezete biztosíték lesz a még szükséges bankjegymennyiség fedezésére. Ez az intézkedés az inflációt lehetetlenné fogja tenni, de Strakosch véleménye szerint szükségtelenné csak akkor lesz az infláció, ha az egész állami élet területén drasztikus adminisztrációs reformot hajtanak végre. Ez az utóbbi követelés bizonyára sokakat és méltán érint kellemetlenül, de nemcsak a tisztviselőkre vonatkozik, akik évek hosszú során át nélkülöztek az állam szolgálatában. Áldozatokat azonban hoznunk kell s talán a létszámcsoökkentések ténye maga sem lesz annyira sötét, ha meggondoljuk, hogy a külföldi kölcsön elnyerése után várhatjuk a magyar gazdasági élet oly mérvű föllendülését, hogy azok, akik távoznak az állami szolgálatból, remélhetik sikeres elhelyezkedésüket egyéb kenyeret és megélhetést biztosító pályákon. Hiszen Strakoschnak az a kijelentése, hogy a kormány terve csak belső kooperációs együttműködés útján valósítható meg, jórészt azokhoz volt irányozva, akik a mostani sulyos helyzet előnyeit élvezték s hallatlan vagyonokat szereztek, míg a többség a nyomoruság markáiban vergődött. Mindenkinek meg kell harátkozni azzal a gondolattal, hogy ne csak egyesek hozzanak áldozatot a hazáért s épen azok, akiknek nincs is miből áldozniok, hanem igenis elsősorban azok tegyék meg a kötelességüket, akiknek van módjuk és tehetségük a kötelesség teljesítésére. Sokak szájából halljuk a haza nevét hangoztatni, sokak torkolnak le embereket a hazaárulás vádjának könnyelmű odavetésével, de mi már tudjuk, hogy az igazi hazafiság nem a szavakban, hanem a tettekben áll s ott kezdődik, mikor valaki anyagi áldozatokat is tud hozni s nem elégszik meg üres frázisok puffogtatásával. Azok a szegény tisztviselők, akik el fognak esni, hogy a haza talpraállhasson, nagy és komoly áldozatokat hoznak s elvárjuk, hogy viszont

Körös-Tisza Bank R.T. Csongrád

Pénzét még egy hétre is a Körös-Tisza Bankba helyezze el.—Tőzsdei megbízásokat aznap elintézi. Naponta a tőzsdéről telefonértesítés.

azok, akik megtehetik, nem fognak mögöttük maradni az áldozatkészségben s kenyeret fognak adni gyermekeik és feleségük szájába, ha már az állam kényszerhelyzet folytán kénytelen tőlük elvenni ezt a kis és szerény megélhetési forrást is. A magyar társadalom ezt várja és követeli s bizonyára így gondolkodik az egész népszövetségi delegáció is. ha talán ilyenemű várakozásának nem is adott határozott formában kifejezést.

Házhelyet kaptak

a következő hadirokkantak, hadiözvegyek és felnőtt hadiárvaik:

Tóth István, Lapát u. 7. sz., Balla István, tanya 1464. sz., Szöke György, Zöldkert-u. 8. sz., özv. Szabó Jánosné, tanya 501. sz., Gyergvádes János, Jegenye-u. 50. sz., özv. Nagypál Balázsné, tanya 1605. sz., Lovas István János, Szük-u. 15. sz., Nagyistók Mihály, Szőlőhegyi-u. 2. sz., Ujszászi Mátyás, Hosszu-u. 34. sz., Palásti Lajos, Szép u. 33. sz., Surányi Imre, Jegenye-u. 32. sz., Kovács János, Bethlen u. 23. sz., Dragon Sándor, Hunyadi-tár 20. sz., Kókai Mihály, Attila-u. 5. sz., Boris Endre Henrik, Andrassy-u. 27. sz., Megyesi János, Bethlen-u. 41. sz., Lantos András, Szép-u. 7. sz., Kátai Urban György, Bököny 22. sz., özv. Oláh Lajosné, Uri-u. 23. sz., özv. Borbás Istvánné, Mentefrét 16. sz., özv. Szegi Sándorné, tanya 357. sz., özv. Konkoly Dányi Gáborné, Öregvár u. 21. sz., Zetko István, Andrassy-u. 3. sz., özv. Lévai Istvánné, Vasut u. 19. sz., Gyovai Mihály, Kossuth-u. 13. sz., Keller József, Vég-u. 31. sz., Turi Mihály, Szentháromság tér 5. sz., Kukovecz Imre, Kossuth-u. 59. sz., özv. Balog Imréné, tanya 192. sz., Dósa Rác Mihály, Zrinyi-u. 27. sz., özv. Szegi Ferencné, Arany János-u. 14. sz., Kódor Sándor, Zöldkert-u. 1. sz., özv. Keller Ferencné, József-u. 27. sz., Nyilas Sándor, Szentesi-u. 1. sz., Szöke István, Szentesi-u. 8. sz., özv. Ötvös Györgyné, Cicatricis-u. 1. sz., Gyánti János, Putri, Gyovai Antal, Báthori u. 8. sz., Nátrádi József, Kereszt-u. 23. sz., Pap Bálint, Jegenye-u. 32. sz., özv. Bagi Gáborné, Kétágu-u. 58. sz., özv. Konkoly Gáspárné, Justh-u. 24. sz., özv. Zetko Mátyásné, Pacsirta-u. 39. sz., Mészáros György, Attila u. 15. sz., Varga Imre, Andrassy u. 15., özv. Fodor Lajosné, Andrassy u. 27., Major Pál, tanya, Seres István, Arviz u. 27., Kocsis Pál, Jegenye u. 3., Baranyi Sándor, Összetartás u. 13., özv. Demeter Pálné, tanya 1258., özv. Tari Imréné, Várköz 2., özv. Bótos Pálné, Várköz 3., Bodor Farkas, Vályogostelep, Mencser József Lapát

u. 5., özv. Juhász Istvánné, tanya 745., Mészáros Mihály Lajos, Öregvár u. 7., Kocsis Rókus, Sip u. 26., özv. Német Antalné, Bethlen u. 4., Rajczi Ferenc, Putri 16., Kamasz József, Jókai u. 2., Kádár Gábor, Vásár u. 9., Góg Rókus, Szentháromságtér 21., Sándor József, tanya 44., Sinkó József, tanya 773., özv. Keller Sándorné, vályogostelep, Felföldi János, tanya 1382., özv. Kása Ignácné, Ferenc József u. 11., Mészáros József, Justh u. 5., öz. Vikor Józsefné, Kossuth u. 64., Kádár József, Szép u. 11., Deák Imre, Réti János u. 9., özv. Palásti Józsefné, Thököly u. 29., Horváth Gyula, Petőfi u. 1., özv. Varga Istvánné, Erzsébet u. 8., özv. Szörfi Imréné, Kétágu u. 18., özv. Német Ferencné, Jegenye u. 5., Nagyistók Gergely, Jókai u. 25., Patai István, Pázmány u. 17., Boda István, tanya 1248., Góg Lajos, Sip u. 11., özv. Morzsik Sz. Jánosné, Kétágu u. 44., Szlapák Lajos, tanya 186., Német Mihály, putri, Nagy József, Munkácsi u. 19., Kiszél Rókus, Szép u. 8., özv. Nagy Istvánné, Ferenc József u. 29., özv. Kiszél Imréné, Szécsényi u. 8., özv. Bárdos Lajosné, Kis u. 2., Sági Pál, Csemegi u. 10., Bózsik András, Jókai u. 34., özv. Nagy Jánosné, Sugár u. 12., özv. Turi Imréné, Uj u. 8., Gulyás László, Vásár u. 25., özv. Sinkó Istvánné, tanya 918., Eke Imre, Kétágu u. 30., özv. Makai Péterné, Vásár u. 25., özv. Káry Józsefné, Vásár u. 26., özv. Huszka Istvánné, Uri u. 37., Bujáki János, Zöldkert u. 5., Drahotá Sz. István, Kis u. 3., özv. Szénási Józsefné, Battyányi u. 6., özv. Tóth Istvánné, Pacsirta u. 39., özv. Olajos Jánosné, tanya 212., özv. Balla Józsefné, Dózsa u. 18., özv. Pintér Mártonné, Szőlőhegyi u. 36., Pintér Ferenc Imre, Apponyi u. 15., Demeter Pál, Egyetértés u. 2., Hinkó Mihály, vályogostelep, Borbás István, Apponyi u. 8., özv. Barta Pálné, Hosszu u. 7., Gulyás Lajos, Apponyi u. 10., Pap Balázs, Öregvár u. 16., özv. Vincze Andrásné, tanya 140., Szénási Rókusné, Sugár u. 17., özv. Braksza Józsefné, tanya 1073., Justin András, mentefrét 39., Csenki Sándor, Zsinór u. 26., Horváth Lajos, Boeska u. özv. Bálint Mihályné, Dózsa u. 4., Lekinczki Pál, tanya 537., Gyovandor Mátyás, temetőcsöszház, Vas Mátyás, Vasut u. 6., özv. Simmer Józsefné, 7. számú őrlház, özv. Kormányos Józsefné, Jókai u. 9., Balla Mihály, Dózsa u. 24., Vincze János, Jókai u. 27., özv. Dudás Imréné, Fohász u. 16., özv. Sarusi Lajosné, Csemegi u. 29., Bertus András, Apponyi u. 23., Magócsi János, Csemegi u. 17., özv. Anda Józsefné, Bori Pál, Szép u. 33., Gácsi Pál, Sugár u. 32., Bali István, putri 166., Justin András, men-

tetfrét 39., Felföldi János, tanya 1281., özv. Grünwald Izidorné, Rákóczi u. 21. (Folyt. köv.) Csütörtöki számunkban megkezdjük a munkások, iparosok, közalkalmazottak stb. névsorának közlését.

Nyomravezető tanuk jelentkeztek Hajdu Jánosék gyilkossági bűnygyében, akik tudnak az eltűntnek hitt Mészáros György béresgyerek életbenlétéről.

Hajdu János és fia büntető ügye hónapok óta nagy szenzációja Csongrád városának. Hajduékat ugyanis az ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolja amiatt, mert Mészáros György 17 éves fiú, aki Hajduéknál mint béresgyerek szolgált, 1923. pünkösd első napján eltűnt s azóta nyoma veszett. Hajduék az első perctől kezdve ártatlanoknak vallották magukat, sőt id. Hajdu János pünkösd első napján rögtön a fiú eltűnése után jelentést tett előbb a csongrádi, majd másnap a csanyteleki csendőrségnek, hogy a fiú konyhájába és lakásába betört, ruhaneműt, élelmet és egyéb értékes dolgait ellopta és megszökött. Kezdetben ilyen irányban folyt a nyomozás és a fiút keresték is, 1—2 hónap múlva azonban a fiú anyja azzal a váddal fordult a csendőrséghez, hogy a fiú nem szökött meg, hanem Hajduék agyonütötték és elásták. E vád folytán Hajdu János és fia ellen igen nagy arányú nyomozás indult meg, vasra verve vitték őket a városon végig, mikor az utca és a tér tele volt néppel, azután előbb a csongrádi vizsgálóbíró, dr. Kisfaludy István elé vezették őket, aki azonban szabadlábra helyezésüket rendelte el, de később névtelen besúgások alapján újra megindult a nyomozás a legnagyobb eréllyel és Hajduékat a csendőrség most már a szegedi kir. ügyészséghez állította elő, ahol előzetes letartóztatásukat indítványozták, amit el is rendeltek úgy, hogy csak biztosíték ellenében helyezték őket szabadlábra védőjük közbenjárására. Azóta több tanut hallgattak ki, akik azt igazolták, hogy Mészáros György csavargó természetű gyerek volt, aki már mások is megszökött Hajduéktól. Most aztán szenzációs fordulat állott be a bűnberben, mert f. hó 26-án két ismeretlen, vidéki ember jelent meg Hajduéknál, akik elcadták, hogy ők Horváth Sándor és Deák Sándor orgoványi lakosok s azért jöttek Csongrádra, hogy Mészáros György 17 éves béresgyerek után nyomozzanak, aki Horváthnál szolgált, hozzá és lakójához, Deák Sándorhoz betört, értékes

Fohász.

*Ki örök bolygóknak járását elnézed,
Ki mosolygó nappal elvonod az éjet,
Ki gyujtod és oltod lángját a szívoknak,
Magyarok szívébe gyujtsál nagyobb hitet*

*Akaratod szerint futnak a csillagok,
De mindannyi megáll, ha Te úgy akarod
S egy röpke tohászból alkotsz új világot,
Add vissza a régi Nagymagyarországot.*

Gáspár Bertalan.

A magyar színpad története.

Dr. Polgár Gy. Ödön előadása a csongrádi Polgári-körben.

(III. Folytatás.)

A múlt század közepén Szigligeti mellett s jó részt az ő hatása alatt működnek Czákó Zsigmond („Kalmár és tengerész”, „Végrendelet”, „Leona”, „Könnyelmük”, „János lovag”, „Első László és kora”) Obernyik Károly („Főur és por”, „Örökség”, „Brankovics György”) Degré Alajos („Eljegyzés álarc alatt”, „Félreismert lángész”), Vahot Imre („Huszárcsiny”, „Tündérlak Magyarhonban”, fordítás Scribe után németből), Dósa Lajos („IV. László”, „Egy nő, kinek elvei vannak”,

Kövér Lajos („A szép marquisdó”, „Gazdagság és szegénység” drámák, „Csak kintartás”, „Az első követelés” vigjátékok), Hegedüs Lajos („Bibor és gyász”), Zichy Antal („Stuart Mária”, „Cromwell”), Szász Károly („Herodes”), Jókai Mór („Dalma”, „Manlius Sinister”, „Könyves Kálmán”, „Dózsa György”, „Szigetvári vértanúk”), és a Szigligeti után legtermékenyebb Szigeti József („Vén bakancsos és a fia, a huszár”, „Cszimadia mint kísértet”, „Viola”, „Falusiak”, „Rang és mód” szerzője.)

Szigligetinek és követőinek irányától eltérően a színpadi hatás helyett inkább költői hatásra törekedtek Hugó (Bernstein) Károly és gróf Teleki László. Hugó Károly jobbra németül írta drámáit és mások fordították magyarra („Brutus és Lukretia”, „Egy magyar király”, „Bankár és báró”). Teleki Lászlónak egyetlen tragédiája, a „Kegyenc”, irodalmunk elsőrangú termékei közé tartozik.

A kiegyezés után a politikai élet fellendülésével friss élet kezd lüktetni a színpadon is és új tehetségek tűnnek fel a drámaírás terén, mint Tóth Kálmán („A király házasság”, „Nők az alkotmányban”) és a Shakespeare hatása alatt álló romantikusok, Rákosi Jenő („Aesopus”, „Szerelem iskolája”, „Endre és Johanna”, „Királynék harca”, „Magdolna”) és Dóczy Lajos („C-ök”, „Utolsó szerelem”, „Széchy Mária”). Ekkor tájt (1862) jelenik meg Madách Imre hathataltan műve, az „Ember tragédiája” is, mely a költői gondol-

latok gazdagsága, bölcselati és erkölcsi fel-fogása, a jellemzés nagyszerűsége által a világirodalom egyik legértékesebb alkotása.

Kisfaludy Károly és Szigligeti Ede után a magyar irodalom harmadik utjelzője Csiky Gergely. Mint temesvári hittanár írja meg „Jóslat” c. fantasztikus, görög tárgyú vigjátékát, amivel az akadémia pályadíját és a közönség meg a kritika lelkes elismerését egyformán kivívja. Püspöke engedélyével a fővárosba költözik, hol látóköre tágul, majd a papságnak bucsut mond, megveti alapját a modern társadalmi színműnek s mint négy évtizeddel előbb Szigligeti, ugy most ő veszi vállaira a Nemzeti Színház eredeti műsorának egész súlyát. A „Proletárok” című színművével minden átmenet, minden kísérlet nélkül ő lesz a modern társadalmi dráma megalapítója. Másik hasonló nag sikerű színműve a „Cifra nyomoruság”, melyben a létért való keserves tülekedést látjuk magunk előtt. Sikerüetebb darabjai még „Az ellenállhatatlan”, „A buborékok”, „A vasember”, „A Stomfay-család”, „Mukányi”, „Spartacus” és a magyar irodalom egyik legbájosabb vigjátéka, a „Nagyamama”. (Csiky Gergey fordította magyarra latinból Plautus vigjátékait, görögökből Sophokles tragédiáit s ő rendezte sajtó alá a magyarizációkkal ellátott nagy Shakespeare-kiadást.) — Csiky mellett a társadalmi rajz terén kitűnt Toldy István „A jó hazafiak”, „Új emberek” c. darabjaival. (Folyt. köv.)

Szigetvári Károly SINEGER ANTAL

F. A. G. golyóscsapágyak

Távbeszélő: 65-43.

10v4

VAS GÉZA ÉS FIA

Sürgőnycim: Dunlop.

BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 2.

Golyóscsapágyak gyári javítása megbízhatóan és gyorsan.

dolgaikat ellopta és megszökött, a vonaton hallották, hogy Hajdu Jánost e fiu meggyilkolásával vádolják s azért jöttek hozzá, hogy ezt a hírt közöljék vele. Hajduék ártatlansága most már attól függ, hogy hivatalosan is megállapítsák a jelentkezett tanuk állításának hihetőségét s ha az állításuk a valóságnak megfelel, hogy az említetteknek szolgált Mészáros György azonos-e a Hajdu Jánosnál szolgáltattal s ezen a nyomon a fiut is elő tudják-e állítani. A vizsgálat rövidesen teljes világosságot fog e kérdésben deríteni.

A Hangya szövetkezet 1923. évi közgyűlése.

1 millió 791 ezer K. kulturális és jótékony célra. A szövetkezet tagjai az 1923. évre 2 százalék vásárlási visszatérítést kapnak.

Gyümölcsoltó boldogasszony napján tartotta Hangya szövetkezetünk az 1923. évi rendes közgyűlést. A Csongrád összes társadalmi rétegeit egyesítő intézmény gyűlésére az érdeklődő tagok sokasága zsufofolásig megtöltötte a városháza tanácstermet. Tekintettel a piroskavárosi templom és zárda érdekében d. e. 10 órakor tartott propaganda-értekezletre, a gyűlést csak d. u. 3 órakor lehetett megtartani. A Hangya központot Szyka Károly kiküldött képviselte.

A gyűlést Greskovits József szövetkezeti elnök nyitotta meg, meleg szeretettel üdvözlölvén a megjelenteket és a központ kiküldöttjét. A jegyzőkönyv vezetésére Kiss Józsefet, hitelesítésre pedig Fái József és Bakai Pál szövetkezeti tagokat kérte föl. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentését Vadász Mihály szövetkezeti ügyvezető terjesztette elő. A mérleget Szyka Károly központi kiküldött ismertette. Meleg szavakkal emlékezett meg Istenben boldogult Kókai Sándorról, ki a szövetkezetnek megalakulásától fogva nemcsak lelkes pártolója, de tevékeny igazgatósági tagja is volt. Erdemeit a szövetkezet jegyzőkönyvileg örökíti meg. A Hangya-központ nevében elismerését fejezi ki a szövetkezet vezetőségének és tagjainak, kiknek szövetkezeti hűsége és munkássága a csongrádi Hangya-szövetkezetet a szövetkezetek mintaképévé avatta. Élénk szavakkal esetelt a gazdasági liberalizmus nemzetrontó kinövészeit, melyek végső eredményükben nemcsak hazánk gyászos megcsönkítését, de népi mai nyomorúságos helyzetét is szülték.

A magyar nép felismerte a szövetkezetek nemzetmentő hivatását 1990 csonka-magyarországi szövetkezetben heti 20 millió forralom van. Szyka Károly előadása alatt érkezett meg dr. Schandl Károly földmivélségi államtitkár, a szövetkezet kezdeményezője és megalapítója. Az állam-

titkárt a szövetkezeti tagok kitörő lelkesedéssel fogadták. Mérlegmegállapítással kapcsolatban a nyereség felosztásánál a közgyűlés különféle kulturális és jótékony célra 1,791.026 52 koronát szavazott meg. Az üzletrészek után 10 százalék osztalékot ad, melyet a pénzügyi kormányzat az alapszabályokban előírt 5 százalék helyett ez időszert kivételesen megenged. Vásárlási visszatérítésre 2 százalékot szavazott meg a közgyűlés, mit üzletrészekben adnak ki. Sági János szövetkezeti tag miután kifejezte bizalmát a Hangya központ és a csongrádi Hangya jelenlegi vezetősége iránt, azután érdeklődött, hogy miért nem kapott ugy a központ, mint a vidéki szövetkezetek összességére elegendő hitelt a jegyintézetől? A magyarság akkor lesz igazán gazda a saját hazájában, ha nemcsak a fogyasztási cikkek elosztása, de a mezőgazdasági cikkek értékesítése is a szövetkezetek irányításával történik.

Szyka központi kiküldött a feltett kérdésre megmagyarázta, hogy a jegyintézet a régi osztrák és magyar bank alapszabályait vette át. Ennek értelmében jegyintézeti hitelt csak a bankok kaphattak, még pedig alaptőkéjük arányában. A Hangya központ mult évben lezajlott jubileári közgyűlésének megvolt az üdvös hatása, hogy a központ és keretében működő vidéki szövetkezetekre is kiterjesztették az üzletrésztőke arányában való jegyintézeti hitelt. A szövetkezeti tagoktól függ tehát, hogy a szövetkezetek feladataik megoldásánál minél nagyobb hitelhez jussanak. Ezt előmozdítják újabb üzletrészejegyzésekkel s ha fölesleges pénzüket megfelelő kamatozás mellett a szövetkezeteknél fennálló áruelőleg pénztárnál helyezik el. Elegendő alaptőke és hitel esetén minden szövetkezet, de különösen a csongrádi Hangya ama kellemes helyzetben lesz, hogy tagjai összes áruforgalmát le tudja bonyolítani. A leköszönő igazgatósági tagok közül újra megválasztották Greskovits József, Greskovits Pál, Kallay József és Surányi Istvánt. Az elhunyt Kókai Sándor és a betegségben szenvedő Forgó György helyébe Busa Imre és Szepessy József szövetkezeti tagokat. A szépen lefolyt gyűlés dr. Schandl Károly és a Hangya éltetésével ért véget.

LEGUJABB.

A Magyar Távirati Iroda jelentése:

Szeged, márc. 29. érk. d. u. 6 ó.

Politikai körökben nagy megütözést keltett a Piroška-fiverek csongrádi ünneplése. A legfőbb igazságügyi hatóság figyelmét sem kerülte el és ez ügyben még még megbeszélés lesz, megvizsgálják a fogadtatás részleteit és megteszik a lépéseket a

csongrádi fogadtatás rendezői ellen indítandó eljárást illetőleg. (A tárgyi-lagos igazság érdekében meg kell jegyeznünk, hogy egyes fővárosi lapok hírei, melyek alapján ezen hivatalos eljárás megindul, tulzottak, sőt valótlanak. A szerk.)

Bécsi diplomáciai körökben általános az a vélemény, hogy a cseh, román és szerb szövetség utolsó óráit éli. Az államjegyintézet március 31-től kezdve egy milliós címletű államjegyeket hoz forgalomba, amit a magyar pénzjegynyomda állít elő piros és zöld színekkel elegyített fehér papíron az 500 ezer koronás államjegyéhez hasonló rajzzal és nagyságban. — Dr. Aigner Károly szegedi főispán hódmezővásárhelyi beiktatása ápr. 6-án lesz. Megjelenik a politikai élet számos kitünősége, dr. Schandl Károly államtitkár is. — Amerikában Charlestownban bányarobbanás 25 embert eltemetett. — A magyar jegybank alapszabályairól szóló törvényjavaslat elkészült.

Korona 00077, takarékkorona 115 papír K. Buza (76 kg. tiszavidéki) 305,000—307,000 buza (76 kg. pestvidéki), 300,000—302,500, 79 kg. buza 310,000—315,000, rozs 270,000—280,000, árpa 290,000—310,000, zab 260,000—265,000, morzsolt tengeri 245,000—250,000, korpa (100 kg.) 207,500—212,500.

A csongrádi járás főszolgabírájától. ad. 99/1924. szám.

Hirdetmény.

Alulírott járási főszolgabíró közhírré teszem, miszerint a csongrádi Keresztény Gözmalom Rt. saját telepén sertéshizláló telepet szándékozik létesíteni.

Ezen ügyben helyszíni tárgyalást rendeltem el, melynek határidejéül 1924. évi április hó 7. napjának d. u. 4 óráját tűztem ki.

Felhívom ezért mindazokat, akik a telepengedély megadása ellen bármily okból kifogást óhajtanak előterjeszteni, hogy kifogásukat a fenti határidőig hivatalomban, vagy legkésőbb a helyszíni tárgyaláson előttem szóval, vagy írásban terjesszék elő, mert különben a telepengedély, amennyiben közt-kintetek akadályul nem szolgálnak, meg fog adatni.

Csongrád, 1924. évi március hó 24-én.

Csemegei, tb. főszolgabíró.

Budapesti tudósítónk jelentése.

Vasárnapról ismét emelik a trafikárakat. — Tegnap 58 centiméterrel áradt a Duna, árad a Tisza és Körös is. — Kiderítették, hogy a híres Toldi Miklós a pápa seregének alkaptánya volt. — Amerika vállalta a

Stern József

rt.

**Budapest
Calvin-tér 1.**

Alapított 1860. évben.

Női és férfi ruhaszövetek. — Női-, férfi- és gyermek-fehérneműek. — Vaszon- és mosóárúk.

Kizárólag elsőrendű minőségben, a legelőnyösebb árakon.

német kölcsön egy-ötöd részét. — Korányi Frigyes báró az új pénzügyminiszter. — Ottó királyi paratífuszban megbetegedett. — A közeljövőben Budapestre érkező népszövetségi bizottság tagjainak elhelyezése nagy gondot okoz a kormánynak. Egyelőre úgy határoztak, hogy a Haditermény Szalya-utcai palotáját bocsátják rendelkezésükre. E bizottság tagjai hosszabb idő óta Budapesten tartózkodó angolok, franciák és olaszok, akiknek feladata a trianoni békeszerződés pontos végrehajtásának ellenőrzése. E bizottság működésének megkezdésével a szövetségközi katonai ellenőrző bizottság visszahívása is időszertűvé válik. — A népszövetség befejezte tárgyalásait, melyeknek eredményeként Bethlen István gróf miniszterelnök a pénteki minisztertanácson ismertette a kormány szanálási programját. Ezt valószínűleg a szerdai ülésen terjesztik a nemzetgyűlés elé. Privna András rovtott multu villanyszerelőt, ki a budapesti lóversenyterén Csapó József 13 éves iskoláfiat meggyilkolta, 8 évi fegyházbüntetésre ítélték. — 500 vagon cukrot visznek ki Franciaországba, felére csökkenvén cukorfogyasztásunk. — Junius végére beszüntetik a közlelmező minisztériumot. — A tarifaemelés megcsappantotta a vasuti forgalmat. — Fél százalékos gabona-forgalmi-adó jön az őrleli-adó helyére. —

HIREK.

Káromkodó magyarok . . .

A minap a félegyházi vasuti állomáson néhány csongrádi munkásember közelébe kerültem. Öt perc alatt módomban lehetett volna arra, hogy összeállítsam azoknak a szónak teljes gyűjteményét, melyek a magyar nyelv-kincs (?) részét alkotják bár, de az iskolai szótárakból és a jóízű emberek társaságából száműzötték. De ezek csak szók voltak! Hát még a szólasmódok! Mintha a rendes beszédben használt mondatok szürke egyszerűsége bántotta volna szépérzésüket! Mind egyiket diszító sujtásként egy-egy káromkodással cifrázták ki.

Az idegen utasok megbotránkozva hallgatták ezt a hangos társalgást. Én pedig restelkedve gondoltam arra, hogy otthon még csak fel sem tűnnének ezek a csongrádiak jóízűséről furcsa képet festő szólasmódok. Hiszen nálunk a legforgalmasabb utvonalakon — nők, gyermekek jelenlétében — bárki bántódás nélkül elrikolthatja, tüntetően kikibálhatja, hogy vallásos érzés, jóízű tekintetben meddig súlyed! Ki is akadályozná őt abban! Talán két szál rendőrünk? Vagy próbálna csak egy jóérzésű urforma a mi káromkodó magyarunkat rendre inteni?! . . . Hát nem szégyenletes dolog-e, hogy utcai durva beszéd szempontjából a lenézett, műveletlen oláhoknál is rosszabbul állunk?

Az istenkáromlást a törvény bünteti, a botránnyokozás is büntetendő cselekedet. Az illetékes hatóságok teljes szigorúságára és mindan jóérzésű csongrádi ember támogatására volna szükség, hogy az új városból a régi kulturátlanság egyik undok kelevényét, az elharapódzott durva beszédmodort kioperáljuk. Talán használna ugyanaz az orvos-szer, mely a régi, tulságosan vérmes Csongrádot a bicskázás betegségéből is kigyógyította?! . . .

— A Piroska-városi templom építése ügyében f. hó 25-én népes értekezlet volt, miről — anyagtorlódás miatt — részletesen csak csütörtöki lapunkban számolhatunk be.

— **Önkéntes jelentkezésre** szólítja fel a rendőrség azt a két asszonyt, akik a napokban nagyobb mennyiségű pénzt találtak. Nem jelentkezés esetén, — minthogy az illetőket a rendőrség névszerint ismeri, — elővezetésüket fogják elrendelni.

— **Ellopott kerékpár.** Dr. Russay Andor kerékpárját f. hó 22-én ismeretlen tettes ellopta, majd beledobta a Tiszába, ahonnan Kovács Sándor és Imre réti lakosok fogták ki. A kerékpárt a károsulnak visszaadták s a csendőrség megindította az eljárást.

— **Fiatal bűnösök.** A háborús évek erkölcs-romlásának kell tulajdonítanunk azokat a mind sürűbben előforduló lopásokat, amelyeknek elkövetői a kiskorúak sorából kerülnek ki, E héten is több ilyen feljelentés érkezett a csendőrségre. Nyomatékkal felhívjuk a szülők és hatóságok figyelmét e nagy veszélyt magában hordozó rákfenére, amelynek elharapódzását igen elősegítik a felnőttek napirenden levő tolvajlásai.

— **Lopás.** Az állomáson folyó építkezéseknél Tisza István putrisi lakos egy vasuti talpát lopott el. A vasuti alkalmazottak ébersége azonban felfedezte a lopást, a bűnöst átadták a csendőrségnek, amely az eljárást megindította.

— **Hálátlan kölcsönvevő.** Fehér János Kossuth utcai lakos fürdőkádját meg a múlt év decemberében kikölcsönözte Tancos Sándornak, aki a tulajdonos többszöri felszólítására sem volt hajlandó azt visszaadni, csak jogtalan követeléseinek teljesítése esetén. A kádat nélkülöző Fehér János e hónapban feljelentést tett a hosszasan fürdőző Tancos Sándornak ellen, akitől a kádat a csendőrség őrizetbe vette majd tulajdonosának visszaadta.

— **Szövőtanfolyam-nyitás.** A szőlőközötti ifjusági egyesület fővédnökük, Schandl Károly dr. földmivelésügyi államtitkár útján 2 drb. szövőszékhez jutott. A szövő-tanfolyam ünnepélyes megnyitása március hó 23-án, d. u. 3 órakor volt a szőlőközötti iskola termében. A nagyszámu érdeklődő közönségnek Ferenc Géza tartott a háziszövőipar gazdasági jelentőségéről tanulságos előadást. A tanfolyamnak jelenleg 11 növendéke van, vezetését Ferencz Gézáé, Székely Erzsébet tanító látja el. Örvedetes jelenség, hogy a növendékek közül többen törekszenek szövőszékek beszerzésére, — mert a szövőszetet állandóan folytatni akarják. — A megnyitó ünnepélyt megelőzőleg az ifjusági egyesület műkedvelő-gárdája tréfás jeleneteket adott elő.

— **Felhívás!** A Hangya-szövetkezet igazgatósága felkéri ama tagjait, kik 1923. dec. hó 31-e előtt a tagok sorába tartoztak, hogy a közgyűlésileg megállapított 10 % osztalék és 2 % vásárlási visszatérítés átvétele végett tagsági és vásárlási könyveikkel, jubileumi üzletrészek szelvényeivel jelentkezzenek a szövetkezet irodájában. A közgyűlés határozata értelmében a vásárlási visszatérítést újabb üzletrészek alakjában adják ki. Itt említjük meg, hogy újabb szövetkezeti üzletrészek régi tagok által tetszés szerinti mennyiségben, újonnan belépő-tagok által legalább 10.000 korona értékben jegyezhetők.

— **Herczeg Ferenc** képes irodalmi hetilapjának, az Új Időknek 13. számában befejezést nyer Erdős Renée gyönyörű regénye, a Borsóhercegnő és tovább folytatódnak A. M. Williamson érdekes regénye, Az orosz-lán egérkéje. Közli a lap azonkívül Surányi Miklós és Fodor László elbeszéléseit, Kosáryné Réz Lola és Oláh Gábor verseit, Paál Jób

érdekes cikkét, számos művészi és időszertű képet és a lap rendkívül népszerű rovatait, a szerkesztői üzeneteket és a szépségápolást. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 50.000 korona. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest VI. Andrássy ut 16. Aki január 1-től előfizet, díjtalanul kapja Csók István: Tavasz című festményének kiválóan sikerült színlenyomatát finom rajzpapír-keretben.

— **Hangya üzletrészeket jegyeztek:** Újszászi György és neje 3, Kádár Erzsébet 2, Sipos Anna 5, Melő József 10, Deák Pálné 10, Kádár András, Borzsik Mihály 5—5, Csépe Istvánné 10, L. Varga István 5, Sági János 100, Fekete Sándor 10, Zubek Emma 4, Ötvös Pál 50, Bózsik Gergely 12, Keller Sándor 1, Kovács Sándor 1, Palásti János 5, Dózsa Károly és neje 10, Csernus Istvánné 100, Szép Józsefné 2, Máté János 10 darabot.

— **A „Ma Este“** c. színházi lap legújabb számának érdekes közleményei: Sir Henry Strakosch szerint a magyar színházi kultúra fölötté áll a nyugateurópai színvonalnak, Németh Mária 30 millióért énekel, Szabó Dezső 12 millióért olvas fel vidéken, Somogyi Nusí autója beierohant egy robogó villamosba, Szabad színpad a Margitszigeten (előadásra kerül Az ember tragédiája: Adám — Lukács Pál, Éva — Fedák Sári), Süt a nap e. u. vigjáték a Nemzeti színházban, Frou-Frou, Göthék az Apolló színházban, A filmjátszás nagy alakjai, gazdag mozi-, divat, tőzsde- és sportrovatok. Egy szám ára 5000 K., előfizetés negyedévre 50.000 K. Kiadóhivatal Budapest VIII. József-körút 5. Egyes számok kaphatók Bozó és Justin könyvkereskedésében.

— **Lopások.** Megirtuk, hogy a lopáson ért Szőke-család ellen lefolytatott vizsgálat sok ellopott holmit talált a Szőke-családnál, így Kajtár Sándor egész konyha-felszerelését. A csendőrség-sok olyan holmit (gépszi, szőlőszerszámok) foglalt le és vett őrizetbe, amely minden valószínűség szerint tolvajlás útján került a Szőke-családnál. A károsultak kellő igazolás mellett a megtalált tárgyakat a csendőrségen átvehetik. — Ugyancsak a csendőrségen van őrizetben az a felöltő is, amelyet a Félegyházáról hazatérő vásárosoktól a Keresztény Gőzmalom táján egy gyermek lopott el. Jogos tulajdonosa jelentkezze.

— **Elítelt sikkasztók.** Emlékeztet olvasóink előtt, hogy Mann Vilmosné szentesi lakostól 50 libát engedély nélkül való szállítás címén a hatóság lefoglalt. Holló József mint egy élelmiszer szindikátus megbízottja olyan föltétellel kapta meg az elkobzott libákat, ha Budapestre szállítja. E helyett visszaadta M. V.-nek, aki a kötelező hatósági részesedést sem fizette be. A megindított vizsgálat nevezettek sikkasztás bűnében találta vétkeseknek, s a bíróság M. V.-nét 200.000 K. pénzbüntetésre, Holló Józsefet pedig 2 hónapi fogházra ítélte.

— **Elítelt tolvaj.** Zs. K.-né négy asszonytól csirkéket lopott különböző piacokon. Részben tettenérték, részben beismerő vallomást tett, 21 napi fogházra ítélték.

— **Aki a bírósággal akart alkudni.** F. R. ismeretlen eladótól nyers bőrt vett napi árnál olcsóbban. Később kitudt, hogy Szarka Mihálytól lopta egy fiatalkorú. A feljelentő segítségével két nap alatt az ügyre teljes világosság derült. F. R.-t tulajdon elleni kihágás miatt 50.000 K. pénzbüntetéssel sujtották, mire az elítelt az ítéletben megnyugodott s alkudozva hajlandó volt 25 ezer korona azonnali lefizetésére. Az ily alku lehetetlenségéről, élénk derűtség közepett felvilágosítottván, tényleg lefizetett 50 ezer koronát.

A n. é. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy csak a LEOPOLD-nével ellátott tűzhelyekért telet.

A kifejlett ipart elveszni hagyni árulás!

DRAGON LAJOS csizma- és cipőkülönlegességet készít a legbe-
tegebb, érzékeny lábakra felelősséggel orvosi
rendeles szerint. Javításokat a leggyorsabban eszközöl. **Üzlet: Szentgyörgy-utca 11.**

— **A Pirooska-fivérek Csongrádon.** A Pirooska-fivérek szabaddábra helyezését hétfőn a tábla is helybenhagyta, a fogházat elhagyták és pénteken délben Csongrádra érkeztek.

— **A vadállomány pusztítása.** Sarusi Kis Mihály, Gyik-utca 22. sz. alatti lakos a ma oly nehéz élelmézés kérdését úgy oldotta meg, hogy a Bökényben rendszeresen pusztította a nyulakat. F. hó 26-án is többmagával nyulszelő kirándulást rendezett kelő eredménnyel. A közelben veteményező édesanyja boldogan tért haza a vadászszákmányával, de a rendőrség az épen elkészítésre kerülő nyulat elkobozta és elárverezte. Az árverésen legtöbbet ígérő Káta Mihály kapta meg a nyulat 21 000 koronáért, amely összegét a szegényalap javára fordították.

— **A Kiskunfélegyházi polgármester sajtópöre.** Kevés helyen olyan ádatlanok a politikai viszonyok, mint a szomszédos Kiskunfélegyházán. 1865 óta, de talán régebb időtől is, állandó küzdelemben áll két párt a város vezetéséért. Jelenleg a dr. Horváth Zoltán által a nemzetgyűlésen képviselt liberális irányzat uralkodik. Ez iránynak erős oszlopa Holló Béla polgármester is, akit a folyó évben a „Félegyházi Hírlap” erős kritika alá vett és lesújtó ítéletet mondott az általa vezetett városi gazdálkodásról. Holló polgármester a cikk-írók ellen rágalmazásért feljelentést tett a kecskeméti törvényszéken. A folyó hó 14-iki tárgyaláson vádlottak voltak Molnár János bizt. tisztviselő, Seres Ferenc kisgazda és dr. Biró László ügyvéd, akik azonban a tárgyalás folyamán igazolták állításukat. A kir. törvényszék ennek folytán felmentette őket a vád alól. Ez a felmentő ítélet azonban Horváth Zoltánék liberális munkáját nem fogja gátolni. Uralkodnak tovább, ámbar városi gazdálkodásukról a sajtóper elég súlyos tényeket állapított meg.

— **Burgonyavetőgumó beszerzése.** A „Materia” Mezőgazdasági és Kereskedelmi Részvénytársaság (Budapest, IX. Üllői-ut 25.) Posenből 400 vagon fajtisza burgonya-vetőgumót szerzett be az ország ebbeli szükségletének részben való fedezésére, melynek fajtiszaságát a poseni mezőgazdasági kamara bizonyítványai igazolják. Nevezett vállalat ezt a burgonyát a következő áron hozza forgalomba: Rózsa burgonya 260, Ella burgonya 240, Industrie sárga burgonya 240, Deodora burgonya 220, Prof. Woltmann 220 dollár vagononként, mely árak a vevő rendelési vasutállomására értendők. Tekintettel a belföldi vetőburgonya nagymérvű visszafelődésére és az ennek folytán mutatkozó nagy keresletre, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara erre a beszerzési forrásra ez uton is felhívja a gazdaközönség figyelmét.

— **Gazdaértekezlet Szegeden.** A gazdasági egyesületek tevékenységének felkeltése és az egész szabadársuláson alapuló egyesületi működés komoly megbeszélése végett folyó évi április hó 27-én, d. e. 10 órakor Szegeden a városháza termében ankétszerű megbeszélést tart, melyre az országos szabadársuláson alapuló gazdaszervezetek, továbbá a vidéki gazdasági egyesületek és a mezőgazdasági kamarák fognak meghívást. E gazdakongresszuson, melyre a legkiválóbb elméleti és gyakorlati embereket fogják ez alkalomból Szegedre vinni, két kérdés fogja megvitatás tárgyát képezni. 1. Mi módon lehetne a gazdaközönségben a gazdaöntudat felkeltése révén a gazdaszervezkedés iránti tevékenységet kifejleszteni, fokozni, mi módon lehetne a gazdasági egyesületeket nagyobb

tevékenységre bírni. 2. mi módon lehetne a gazdasági egyesületeket és általában a szabadársuláson alapuló gazdaszervezeteket még szorosabb kapcsolatba hozni a mezőgazdasági kamarákkal s miként lehetne e két szervezetet eredményesebb működésre bírni a gazdátársadalom és a mezőgazdaság előbbrevitele érdekében.

— **Gazdák! Állattartók!** csak Kwizda restitutions fluidját használják. Mindenütt kapható. 4v4

— **A répamag és fűmagvak termesztése.** A nagykereskedői érdekltség azzal a kérés-sel fordult a földmivélsügyi miniszterhez, hogy a répa- és fűmagvak behozatali vámját törölje, illetve fűgessze fel. A miniszter ezt a kérelmet nem találta teljesíthetőnek, mert az ország mai tulnyomóan agrár jellege mellett. amidőn a belföldi magtermelés és mag-nemesítés már oly szép fejlődésnek indult, nem volna helyenvaló a répa- és fűmagvak vámmentes behozatala. Ez a körülmény a répa- és fűmagvak termesztésének rentabilitását és jövedelmezőségét kétségkívül jelentékeny mértékben növeli, éppen azért a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara ez uton is felhívja a gazdaközönség figyelmét ezen jövedelmező termelési ágának minél nagyobb mértékben való felkarolására.

— **Kiraboltak egy szegvári vendéglőt.** Berkecz József szegvári vendéglőshöz három kupec beállított és éjjeli szállást kért. Vacsora után a vendégek aludni tértek, ám nagy lőn a gazda meglepetése másnap reggel, amikor a vidéki kupecok szobájának ajtaját nyitva találta. Nemesak a vendégek tüntek el onnét, hanem az összes ágyneműek is mintegy 4 millió korona értékben. Még a szalmazsákok is elvitték. A károsult gazda azonnal jelentést tett az esetről a csendőrségnek, de dacára, hogy azonnal hozzáláttak a nyomozáshoz, mai napig nem kerültek kézre a tettesek.

— **Egeret, patkányt** biztosan kiirt a szabadalmazott „Radikal” huskivonat irtó-anyaggal. Kapható az összes gyógyszerárakban és a feltalálónál, Standard Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. 5

— **Tanyai kiállítás Gárdonyi Géza emlékére.** Szegedről írják: Az alsótanyai tanító-testület Alsóközponton országos jelentőségű kiállítást rendez május hónapban. Bemutatják az alsótanyai népviseletet, a magyar tanyai nép kulturális életét, háziiparát és népművészetét. Bemutatásra kerül az is, hogy mennyit fejlődött a tanyai iskolázás ügye ötven év alatt. A kiállítás programját most dolgozza ki a tanító-testület. A kiállítást a magyarság halhatatlan tanítójának, Gárdonyi Gézának emlékére a szegedi Tanítókháza javára rendezik.

— **A Csongrád és Vidéki Takarékpénztár** (a posta mellett) elfogad heti betéteket (kosztpénzt) és mindenkor a legmagasabb kamatot fizeti. 10—6

— **Süt a nap** a Színházi Élet új számból, oly ragyogó cikke és ötletek tarkítják ezen a héten Ince Sándor népszerű hetilapját. A Nemzeti színház nagyszerű ujdonságáról és a Frou-Frou-ról, a Magyar színház bájos vigjátékáról közöl a Színházi Élet érdekes fényképekkel tarkított tudósítást. Beszámol a lap az ország összes vidéki színházainak eseményeiről is. Szemes ember kacagató vicclapján kívül gazdag mozi, tőzsde, autó, zene, sport és divatrovat teszi teljessé a Színházi Életet, amely ezen a héten is 128 oldal terjedelemben jelent meg. Darabmellékletül közli a Magyar színház által felújított Névtelen asszonyt, A lap ára mindössze 5000 korona, negyedévi előfizetés 50.000 K. Kiadóhivatal Budapest, Erzsébet-körut 29.

— **Az Uránia mozgószínház új műsordarabja: A címzetes férj.** Egy furcsa házasság komédiája 6 felvonásban. Főszereplők: Gunnar Tolnaes és Carola Toelle. Mertens gróf és Evelyn Dobbson úgy háritják el a más-más részről fenyegető házasság veszedelmét, hogy titokban frigre lépnek, — de azután szétválnak. A rövid találkozás azonban mély nyomokat hagy egy a férfi, mint a nő szívében, s bár sok akadály tornyosul eléjük, végül is a címzetes férjből — való-ságos férj lesz. A film scénáriumában szerencsésen egyesül a vidám motívum a komolyabb elemmel s amíg a kibontakozásig eljut e történet, sok tarka fordulat szerez kellemes szórakozást. Gunnar Tolnaes — bár egy kicsit megöregedett, — még mindig a régi, diskret mozgású szimpatikus színész; Carola Toelle, Stella Aberbina, Fritz Schulz, Otto Paul s a többiek eleven összjátékot adnak.

Ami az ételnek a só, az a kávéban a jó cikória pótkávé.
Ha súlyt kelyez arra, hogy kávéja izes, szép szemű, kellemesen illatos legyen, ugy csak három csillagos UHU cikória kávét vegyen, mert ez a pótkávé van a legszebben őrvölve és pörkölve. Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek Rt.

Kifogyhatatlan rovat.

„Csongrádi költő.” Versét itt közöljük:

Vizözön.

Elismerő levél.

Eleinte nem értettem
Kedves, drága szomszéd néni,
Hogy tudott egy liter vizért
3000 K-át elkérni.

Tegnap szódavizet vettem
És azóta mindent értek,
Tudniillik egy üvegért
Kerekszám 1000 K-át kértek.
Pedig abban nincsen semmi,
Csupán szénsav egy parányi,
Míg az öntől megvett vízben
Tej is volt egy fakanálnyi.
S míg a szóda fele kárba
Ment, mivel a cső nem érte,
Addig ön a liter vizet
Mindig pontosan kimérte.
És hogy fehér színbe játszott
Az ön vize, az is érdem,
Mondom tehát, hogy annyit kért,
Méltányolom és megértem! . . .

Legdivatosabb női és leánykalapok minden színben kaphatók BREUER kalaposnál, tejpiac.

Ugyanott mindennemű férfi és női kalapalakítás és festés a legszebben készül. Saját készítményű férfi és fiu kalapok a legolcsóbb árban kaphatók.

Gyर्सiróverseny volt az elmúlt napokban, de nem az iskolákban, hanem az tizletekben, a korona esése miatt siettek a kirakatokban az új árakat gyorsan írni . . .

Megszólítanak a korcsmában egy embert :
— Maga ide tartozik? . . .
— Nem, én csak tartozom ide . . .

KÖZGAZDASÁG.

A „Kéve“ tőkeemelése.

A „Kéve Mezőgazdasági Iparfejlesztési és Hitelintézet Rt. gróf Hoyos Miksa elnöklésével tartott közgyűlésén alapítóját 5 milliárd koronára emelte fel. A kibocsátandó részvényeket fele részben a régi részvényesek kapják, még pedig 1 régi részvényre 2 újat, 1000 koronás árfolyamon. A fennmaradó darabokat svajci tőkecsoport vette át, több évi zárolással. Az elővételi jogot március 24-től április 7-ig lehet gyakorolni a „Kéve“ pénztáránál (Budapest, V., Sas-utca 1)

A vidéki részvényesek az elővételi jogot úgy is gyakorolhatják, hogy a részvényeket postán, ajánlva eljuttatják a „Kéve“-hez és az új részvények átvételéhez szükséges összeget egyidejűleg postautalvánnyal vagy postatakarékpénztár útján beküldik. A már eddig forgalomban levő ideiglenes részvényelismervényeket az intézet végleges részvényekre cseréli ki. Az elővételi joggyakorlás alkalmával a régi részvények beküldése annál is inkább ajánlatos, mert az ideiglenes részvényelismervények csupán rövid ideig maradnak a tőzsdén forgalomképesek.

Anyakönyvi kivonat.

1924. március 10-től március 24-ig.

Születések: Turi Lajos, Justin Margit, Maszlag Mária, Varga István, Justin István, Krómer Éva, Nagy György Janka, Nagy András, Maszlag József, Gulyás Anna, Brenner Antal, Csépe Viktória, Gyovai Sándor, Bugyi János, Gyovai Franciska, Justin József, Csépe József, Versey József, Sebestyén Imre, Deák halvsz. fia, Mucsi József, Turi József, Sebestyén Anna, Tanczos Lajos.
Házasságkötések: Száraz József Huszka Rozáliával, Mészáros Gáspár Gyovai Annával, Gyovai Bodák Márton Varga Eszterrel.

Halálozások: Csernák Mihály 74 éves, Balla Julianna 14 éves, özv. Brindza Lajosné Deák Rozália 69 éves, Szabó Mihályné Móczár Magdolna 53 éves, özv. Galambosi Imréné Bukor Mária 86 éves, Kocsis Julianna 3 hó, Dávid János 21 hó, Kengyel Rozália 19 hó, Dávid József 58 éves, özv. Kis Jánosné Pádár Rozália 72 éves, Pálnikó Mátyás 19 éves, Mezei István Ferenc 2 hó, Takács Magdolna 10 napos, Felföldi Ferenc 84 éves, Kocsis Rókus 59 éves, Kókai Ferenc 74 éves, Molnár József 16 napos, özv. Kátai Istvánné Szabados Borbála 79 éves, Csépe Ágnes 17 hó, Horvát Károly 77 éves, László Ferenc 5 hó, Szabados Tamásné Sinkó Julianna 19 éves, Csépe József 1 napos, özv. Lantos Farkasné Kókai Julianna 71 éves, Oláh Gergely 53 éves, Kása Istvánné Majorcsik Mária 80 éves, Lipcsei Mihály 18 napos, Nagystók László 78 éves, Kontra Ilona 23 hónapos.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ.

A gyümölcsfák monilia-betegsége.

(Gyümölcspenész.)

Hazánk gyümölcsöseiben nagy pusztításokat okoz egy gombabetegség, melyet a gazdák főként gyümölcspenész néven ismernek s keletkezésére a kódot okolják. Pedig ennek a betegségnek nem a kódot, hanem a monilia-gomba az oka. Ez a gomba főleg a félig érett vagy érett gyümölcsöt lepi meg, melyek ennek következtében vagy lehullanak a fáról, vagy pedig fennmaradnak a fán és összezsugorodnak és kökeménnyé válnak. A gomba eleinte a gyümölcsökön könnyen felismerhető fehér vagy sárgásfehér, bársonyszerű, gyűrűalakban elhelyezett gypet képez. Ellene termelőink jóformán semmit sem tesznek s tényleg nézik gyümölcsstermésük pusztulását. A gombabetegség okozta károk, némely vidéken óriásiak, mert nem csak a gyümölcsöt támadja meg a gomba, hanem magát a fát is. Különösen az alma, körte, cseresznye, meggy, szilva és kajszinbarack fák fiatal ágait, virágkocsányait, leveleit lepi el az a gomba, melyek ennek folytán elhalnak és a beteg, elhalt virágkocsányok, levelek, fiatal gyümölcsök és az összeasszott gyümölcsök (mumiák) jellemzően hosszú ideig még gyakran a következő tavaszig a fán maradnak s legtöbb esetben pár év alatt a fa is elpusztul.

A már leszedett és elrakott gyümölcsben is nagy károkat okoz ez a gombabetegség. A gyümölcskamráinkat, gyümölcspecsétjeinket folyton figyelemmel kell kísérnünk. Ha valamelyik elmán, körtén gyümölcspenészt veszünk észre, úgy távolítsuk el rögtön azt, nehogy a gomba szaporodó szervei, a conidia a többi gyümölcsöt megfertőzzék.

Tudományos vizsgálatok bebizonyították, hogy a monilia betegség főként a növényi részek sérüléseit, vagy repedéseit lepi el. A conidiumok által terjed, amelyeket különböző rovarok, szél, eső visznek tovább. Ha egy ilyen conidium a megsérült vagy felrepedezett felhám közelébe kerül s ott elegendő nedvességre talál, csiratömlőt hajt, amely behatol a gyümölcs vagy az ág belsőjébe s ott egy gombatelepnek veti meg alapját. Ujabbban a betegség ellen meglehetősen sikerrel tudunk védekezni.

A M. kir. Növényélet és Körtani Állomás utmutatása szerint a védekezést a következőképpen hajtjuk végre: A betegség által megtámadott gyümölcsöt megsemmisítjük, hogy a rajtlevő gombatelepeket elpusztítsuk. Ha a gyümölcsnek csak egy része van megtámadva, úgy a beteg részt vágjuk ki. A megmaradt többi részt tetszés szerint gyárilag értékesíthetjük. A fákon megmaradt összeszáradt és megkeményedett gyümölcsöt már télen szedjük le, assuk el vagy égessük el. A betegség által megtámadott és elhalt galyakat, amelyek a csonthéjasoknál nem ritkán mézgafolyást is mutatnak, le kell vágni és el kell égetni. Arra is kell ügyelnünk, hogy a fák koronája ritka legyen, mert így elkerülhetjük azt, hogy szélvívaskor a gyümölcs megsérüljön s a fát is bőségesen érheti a gombabetegségek legnagyobb ellensége: a napfény. A beteg galyak visszametszésénél nemcsak a betegség által megtámadott galyat

vágjuk le, hanem az egészséges részből is egy darabot, hogy a gomba micéliuma is vissza ne maradjon. Azonban a műveletek egyedül nem gátolják meg a fák fertőzését, eredményes védekezés csak akkor érhető el, ha egyúttal gyümölcsfáinkat oly vegyi anyagokkal is megpermetezzük, amelyek a gombát egyúttal meg is ölik.

A Növényntani Állomás sok éven keresztül kísérleteket végzett különféle vegyszerekkel e veszedelmes gombabetegségek ellen, különösen kénes preparátumokkal, mint pl. mézskénlével, szobár és koloidális kénvegyületekkel. És eredményeik bizonyítják, hogy az ilyen eljárás majdnem teljesen biztonságot nyújt a monilia-gomba fertőzése ellen. Különösen a sulfarol nevű készítmények használatánál permetezett fák már az első évben jelentősen javultak, a második évben már egészen dus termést hoztak. Előírás szerint a Sulfarolos permetezést a következőképpen kell végrehajtani: Először lombhullás után permetezzünk 2%-os oldattal, másodszor két héttel körülbelül a rügyfakadás előtt a nyári permetezés virágzás előtt történjék fél százalékos oldattal, a második nyári permetezés pedig elvirágzás után esedékes. Ha az időjárás túl meleg és nedves, vagy túl erős fertőzés mutatkozik, ajánlatos még egyszer-kétszer permetezni szintén fél százalékos oldattal. Ha a gyümölcsöt állandóan kezelik s a szomszédos fertőzések től nem kell tartani, úgy elég egy téli s két-három nyári permetezés. Egy középmagas fára, ha két téli és négy nyári permetezést számítunk, az egész permetezésre fél kg. Sulfarol szükséges, melynek ára még 1 kg. alma árát sem teszi ki. Használják monilia ellen újabb jó eredménnyel kaliforniai vagy mézskénleves permetezést is.

A Földmívelésügyi Minisztérium Gyógy- és Ipari Növényforgalmi Iroda Növényvédelmi osztálya (IX., Lónyai-utca 7. szám) a védekezéshez szükséges védekező gépeket, eszközöket és szereket a hozzáférhető gazdáknak és birtokosoknak önköltségi áron beszerzi s felvilágosítást nyújt az érdeklődőknek díjmentesen mindenféle növényvédelmi kérdésben is.

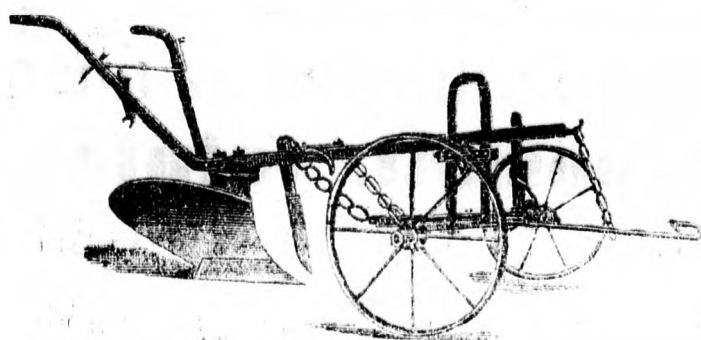
Nősülne intelligens vidéki főmolnár, 16-22 éves keresztény iparos vagy nagyobb földbirtokos leányával komoly ismeretséget keres. Jobb nevelésben részesült, de csak elismert jó család leánya irjon teljes címmel és bizalommal. Kimerítő ajánlatok kettős borítékban „Eletpálya“ jellegre e lap kiadóhivatalába, Csongrád kéretnek, a legnagyobb díszkreáció garantálva.

PÉNZET heti 6% kamatozásra dupla értékű fedezetre azonnal kihelyezem abszolút biztosítékra. **Lengváry**, Budapest, Erzsébetkörút 39. Telefon 134-10. 3-2

TANULÓT szabóüzletembe felveszek, neki kosztot adok. Tóth Imre, Andrásy-ut 8. 3-3

ABADIE

valódi francia szivarka-hüvely

Mindenféle
mezőgazdasági
gépek, sodrony-
kerítés-szövetek

állandóan nagy választékban, a legolcsóbb
árban kaphatók

Cseh Pál vaskereskedőnél
CSONGRÁD.

és pontosan elkészít és kész lószerszámot állandóan raktáron tart

ZONGORÁT bérbe vennék, melyért magas használati díjat fizetek és teljes garanciát vállalok. Váradi Arthur, Viktória gőzfűrés.

Kézimunkák, matyóhimzések és gypaju-fonalak leszállított áron. Művészi előnyomda Weinbergernél, Budapest, VII. Károly király-ut 15. szám. 5v5

Perzsatin szőnyegek részletre
Budapest, Király-utca 13. II. udvar

5v1 Tauszky Fülöp.

Golyóscsapógyakat

javitok és raktáron tartok. Spiral, Budapest, Sziv-utca 71. 15v7

Dr. Marton Jenő

orvos, sebész-műtő és fogorvos (fogtömés, foghuzás érzéstelenítés-sel és műfogak.) Tisztviselőknek kedvezmény. Szegényeknek ingyen foghuzás.

Dr. Boér-ház, Iskola-utca 6. szám.

Schweiger Nővérek

Kiskunfélegyháza, Kossuth-u. 21.

Nagyrabecsült vevőkörömmel szíves tudomására hozom, hogy

megérkeztek a legdivatosabb **modellkalapok,**

melyek az árviszonyok mellett 66 célszerűségükkel fogva tavaszi és nyári kalapoknak is megfelelnek. Konfekcionált kivitelben

szalma, crepe de chine, charmous, tüll, Tutankahmen és szallagokból

készülnek. :- Minden modellt utánzok. A legrégebbi kalapok és anyagokból teljes új modellt készítek és festek gyorsan és jutányos árban. Szalma leányka, bőr gyermek- és gyszkalapok nagy választékban kaphatók.

Intézeti sapkák és kalapok **dus** választékban, olcsó áron kaphatók.

MOST RENDELJEN

jövő nyárára gazdaságába **esőt**

a **Mezőgazdasági Öntöző R-t-nál**

PHOENIX ÉS ZALA

öntöző berendezés stb. 15x13

Budapest, IV., Kossuth L.-utca 4., II. em.

Telefon: 28—36, 201—34. szám.

Távírási cím: ZALAPHOENIX.

PYRAM

bőven carnaubás, terpentindus a békebelinél is jobb minőségben készülő kiváló tisztító és konzerváló hatással bíró cipőkrem.

20v9

BENES TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁR R.T., GYÖR.

Új kerékpárok és kerékpárokra szerelhető motorok, legjobb gummik, mindenféle **gyermekkoscsik,** ágyak, hinták, tornakészletek, **footballok** nagy választékban kaphatók

Wellischné gépraktárában
Szentos, Kossuth-u.

Diványok, szalonok, ruganyos ágybetéteket legjobbn és legolcsóbban készít

Feuerer László, kárpitos
Erzsébet-utca 9. szám.

Javitásokat és alakításokat legolcsóbban készít.

BUDAPESTEN

nagyrabecsült hölgyeim és uraim **kizárólagosan**

CSAK AZ UDVARBAN,

az **olcsó** maradék vásárlásán,

Király-utca 32. szám alatt

kapható:

6500 drb pamutvászon maradék méterje 12650 K.

1500 drb összevarrott pamutvászon lepedő darabja 48100 K.

Gyönyörű női szövet méterje 28100 K.

Férföltöny szövetek, csoda választékban 78100 K.

U. m. remek szép kosztüm velour és télikabátkezmék, zeñrek, kanavász, batiszt, schiffonok stb. minden elfogadható áron.

Férfi- és gyermekruhákat

készít a legújabb divat szerint

Mészáros Károly Csongrád,

Jókai Mór-utca II. szám.

6v4

Vasbutort, rézbutort,

sodronyágybetétet, **gyermekkoscsit,**

gyári áron szállít: 26v12

Klein Gyula és Társa, vasbutorgyára

Budapest, VII., Dob-utca 58. sz.

Szilber J. Antal

könyvnyomdája

CSONGRÁD, KOSSUTH-TÉR 9.

Elvállal jutányos árszámítás mellett

báli és lakodalmi meghívókat,

névjegyeket, falragaszokat,

körleveleket, számoló-

ésszórócédulákat,

táblázatokat

satöbbi.

Hirdetéseket, valamint előfizetéseket a „CSONGRÁDI UJSÁG” és az „**UJ BARÁZDA**” részére jutányos áron elfogad

CSONGRÁD VÁROSI

URÁNIA MOZGÓSZÍNHÁZ

Szombaton este 8 órakor és vasárnap d. u. 5 és este 8 órakor

Chaplin, mint görkocsolya bajnok.

Utolérhetetlen, de azért utánózni érdemes, gyönyörű vig kocsolya-figurákat mutat be Chaplin a kocsolya-szeszon elmúltával a kocsolya-sport iránt érdeklődőknek a közönség derűs tetszésétől kísérve 2 felvonáson keresztül.

Cimzetes férj.

Furcsa házasság komédiája 6 felvonásban.

HELYÁRAK: szombat, vasár- és ünnepek esti előadásain: Fenntartott hely (a hátsó 8 sor és Erkély) 4000 K., első-hely 3000 K., második hely 2500 K.

Vasár- és ünnepnapok délutánjain: Fenntartott hely és Erkély 3000 K., első-hely 2500 K., második hely 1500 K., tanuló-jegy 10 éven aluli 1000 K.

Reklam-vetítések elfogadtnak.

Nyomatott a Szilber-nyomda vállalatban.

„CSELIK” cipőt viseljen!

Elsőrendű kézimunka! Elegáns! Tartós! Olcsó!

Kapható minden jobb divatárúüzletben.

Csak a talpon látható védjeggyel valódi!

BLOCH ADOLF rőfösüzletét
egész áruraktárával együtt átvettem s így
módomban áll

béke minőségű

jó árukat is olcsón árusítani.

Áruim jó minőségéről és azoknak olcsó áráról bárki vétel-
kényszer nélkül meggyőződhet.

Strasser Jenő

szövet-, posztó- és
rőfösárúkereskedő
Csongrád, Szenthá-
romság- (Piac-tér 6.)

A Zsoldos R-T. gyártelepén Szentesen az olajmalom

ujjá alakítva üzemét ismét felvette. Elvállalunk mindenféle olajmagfeldolgozást azonnal. Felvilágosítást ad: telefon 5 s 72.

Csongrádi „Hangya” Szövetkezet

mezőgazdasági termény
és gépraktár.

Jegyezzünk újabb Hangya
üzletrészeket!

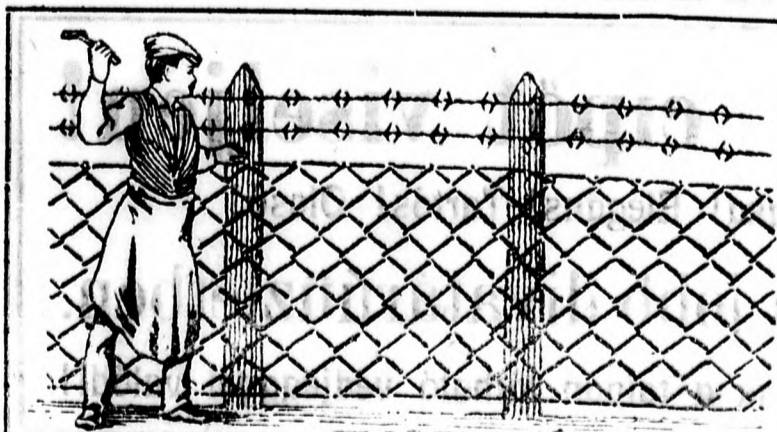
Gabonát a legmagasabb árban veszünk!

Fűszer-, vas-, kézmű-, rövid-
és norinbergi áru.

Keresztény magyar irók, gazda-
sági, iskolai és tankönyvek.

Előfizetés az Uj Barázda, A Barázda, Va-
sárnap című lapokra és a Magyar Gazdák
Szemléje című havi folyóira.

314-es sz. „Hangya” központi
árueelőleg pénztárfiók. Áruelő-
leg betétekre 18 százalék kama-
tot ad minden levonás nélkül.
Olvassuk a „Hangya” ujságot!

Sodronykerítés

gyári árban,

kocsivasalás és min-
den vasárú a legol-
csóbban kapható:

Popper Manó vaskereskedőnél.

LEOPOLD-féle takaréktűzhelyek jótállás mellett!

Olcso és pontos kiszolgálás!